

Posudek na bakalářskou práci Roberta Tropka

„Složení a sukcese arachnocenóz kamenolomů a xerothermních lokalit *CHKO Blanský les*“

K zadání Robertovy práce vedly dvě okolnosti: jednak jeho umanutý nápad zkoumat pavouky, a to – navíc – v aplikovaném kontextu, jednak zájem školitele o potenciál post-industriálních biotopů pro ochranu biodiverzity. Svého času (2003) se nám podařilo poukázat na význam vápencových lomů coby refugií xerothermních motýlů. Šlo ovšem o skupinu, o níž se něco ví, relativně homogenní biotopy vápencových lomů a navíc oblast střední Moravy, tedy oblast, kde xerothermní motýli žijí. Zkoumat pavouky v chladné a převážně kyselé oblasti Blanského lesa znamenalo zkoumat skupinu, o níž se ví málo, v oblasti a biotopech, o nichž se neví téměř nic.

S odstupem vidím, že práce nebyla zadána nejideálněji. A dovedu si představit celou řadu výtek. Že variabilita mezi lokalitami daleko přesáhla jakékoli sledované faktory. Že kombinujeme vápencová a nevápencová stanoviště. Že zejména ne-lomy byly vybrány se značnou libovůlí a mělo jich být více... A že, tím pádem, práce přináší jen málo nezpochybnitelných výsledků. V ideálním světě bych si dovedl představit i řešení. Třeba vzorkovat podstatně více lomů a pochopitelně i ne-lomových stanovišť. Nebo naopak důkladnější vzorkovat jednu až dvě těžební lokality (s jemnějším rozlišením stanovišť tvořících ucelenou sukcesní řadu). Rovnou nás ale musím hájit. Protože o pavoucích v lomech Blanského lesa nevěděl před začátkem práce nikdo nic, podlehlí jsme, já i bakalant, snaže dozvědět co nejrychleji co nejvíc. Rozpětí do šíře se nutně projevilo na chybějící hloubce.

Dlužno ale dodat, že nároky na práci v terénu a laboratoři se pohybovaly na horní hranici únosnosti pro bakalářskou práci. Jednalo se o obsluhu zemních pastí na dost velkém území. Celkem byly rozebrány stovky stovky pastí o-odběrů, obsahující přes 4000 jedinců pavouků. Determinace materiálu obnášela stovky laboratorních hodin. Protože Robert se pavouky teprve učil, je obdivuhodné, že tuto práci zvládl. Kdyby měla práce o daném tématu aspirovat na výsledky publikovatelné v nejšpičkovějších časopisech typu *Ecological Applications*, vyžádala by si několik arachnologů na plný úvazek. Alternativou by bylo zadání většího počtu obdobných bakalářských prací. Ne že bych byl proti – je to ostatně cesta, po níž zdárně postupuje např. kolega Fuchs. Jenže nadšení arachnologové ochotní učit se zvířata jsou, na rozdíl třeba od ornitologů, vzácní. Kdybychom je v jejich nadšení chtěli krotit (a směřovali je např. k metodicky čistším experimentům), časem bychom museli rezignovat na to, mít mezi absolventy mít lidi znající zvířata.

Říci, že Robert pracoval samostatně, je málo: prakticky jsem o něm nevěděl. Obdiv si zaslouží jeho nasazení při statistických analýzách. Zvládal je sám, s pouhými minimálními korekcemi. Totéž platí o „faunistických“ aspektech práce. Protože poznání fauny je solí organismální biologie, kvituji s povděkem, že Robert zaslal část výsledků (komentovaný přehled druhů) do časopisu *Klapalekiana*. Nakolik je mi známo, bakalant ze svých v současné době zpracovává střevlíky. Srovnání obou skupin může být publikačně zajímavé, a to i navzdory poněkud suboptimálnímu designu práce.

Celkově předloženou práci hodnotím velmi kladně. Robert se vydal neprošlapanou cestou, nezabloudil na ni a naopak dospěl k originálním poznatkům. Prokázal schopnost samostatné tvůrčí práce, a to ve všech jejích fázích, od plánování až po prezentaci výsledků. Práci jednoznačně doporučuji k úspěšné obhajobě.

V Českých Budějovicích, 24.5. 2006

Martin Konvička